

Govor na prireditvi ob 20-letnici Društva slovensko-danskega prijateljstva

Pozdrav vsem prisotnim članom društva, še posebej tistim izmed dvainsedemdesetih, ki so bili na ustanovnem občnem zboru 18. novembra 1995.

Pozdrav tudi vsem ostalim udeležencem današnje prireditve, ki so bili člani društva in so še vedno njegovi prijatelji.

Še poseben pozdrav velja vsem mladim, udeležencem naših vsakoletnih vseslovenskih srednješolskih ekskurzij na Dansko. Ta potovanja so napravila iz njih prijatelje Danske in tudi prijatelje med seboj.

Naj v imenu vseh nas posebej pozdravim tudi vse goste, ki so se odzvali našemu vabilu.

Dobrodošlico izrekam dolgoletnima prijateljema Danske Jožetu Bogataju, ravnatelju Gimnazije Škofja Loka in Marjanu Luževiču, upokojenemu ravnatelju Gimnazije Škofja Loka.

Pozdrav seveda velja tudi predstavnikom podjetij, ki so pomagala pri realizaciji programov društva, članom upravnih odborov društva vse od ustanovitve do danes in tistim članom društva, ki so bili v preteklosti vedno sponzorji društva.

Igor Gruden, prvi predsednik Društva slovensko danskega prijateljstva je zapisal: »18. novembra 1995 je 64 Slovencev in 8 Dancev in kar lepo število gostov s takratnim zunanjim ministrom Zoranom Thalerjem in svetnico danske ambasade na Dunaju gospo Evo Egesborg Hansen na čelu, prisostvovalo v Vinoteki na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani rojstvu Društva slovensko – danskega prijateljstva. Občni zbor je bil zelo slavnosten in hkrati zelo prijeten dogodek.«

Na ustanovnem občnem zboru so zapisali, da se je skupina Slovencev, okuženih z Dansko in Dancev, ki sta jih posel ali ljubezen povezala s Slovenijo, odločila skrajševati vsakršne razdalje med Dansko in Slovenijo. Kljub mnogim zgodovinskim, kulturnim, gospodarskim, socialnim in političnim razlikam pa imata državi zaradi geografske in demografske majhnosti veliko povedati druga o drugi.

To je društvo začelo uresničevati že v letu 1996. Gonilna sila vseh dejavnosti je bil prvi predsednik Igor Gruden.

Prvo vseslovensko srednješolsko študijsko odkrivanje Danske pod imenom »Danska od blizu« je Igor Gruden organiziral že v letu 1996. V letu 2007 ekskurzije ni bilo. To leto je odšel na Dansko Mladinski pevski zbor Gimnazije Ledina pod vodstvom profesorice Marjete Kozmus. Profesorica Melani Centrih, ravnateljica Gimnazije Ptuj, me je v juniju leta 2007 prepričala, da smo v letu 2008 to ekskurzijo obnovili. Tako so bili dijaki slovenskih srednjih šol letos na Danskem že devetnajstič. V vseh teh letih je Dansko obiskalo 843 dijakinj in dijakov slovenskih srednjih šol.

Naj ob tej priliki preberem zahvalo mag. Antona Šepetavca, ravnatelja I. gimnazije v Celju iz leta 2009.

»Spoštovani g. Benedik, preden karkoli rečem, se spodobi in je prav, da se Vam najprej iskreno zahvalim za vaš trud in srčnost, s katerim že leta organizirate to - tudi za našo šolo in dijake – izjemno privlačno ekskurzijo. Naši dve lanski dekletički sta bili navdušeni nad ekskurzijo.«

Veliko je zahval tudi dijakov, ki jih lahko preberete na spletni strani društva.

Ob tej priliki se zahvaljujem vsem profesorjem in spremljevalcem, ki so na teh 19. ekskurzijah spremljali dijake na Dansko in jih srečno pripeljali nazaj v Slovenijo.

Po letu 2012 je število dijakov na ekskurziji postopoma upadalo. Tako je bilo letos na ekskurziji samo 37 dijakov. Poleg finančnih problemov smo letos morali šolam izdati račune. Od leta 2016 dalje pa bo treba upoštevati tudi Zakon o potrjevanju računov. Zaradi vseh teh razlogov je ta ekskurzija na Dansko v bodoče pod velikim vprašajem.

Za člane društva je Igor Gruden v oktobru 1996 organiziral prvi izlet na Dansko pod imenom »**Nasvidenje Danska**«. V letu 1998 so se člani društva iz Helsingora odpeljali na Švedsko in Norveško. Leta 2000 so obiskali Ferske otoke, leta 2002 Grenlandijo in leta 2006 Islandijo. Do leta 2005 se je izletov na Dansko udeležilo 361 članov društva.

Po letu 2007 smo poskušali organizirati še kakšno potovanje na Dansko za naše člane, vendar je bilo vedno premalo prijav.

Pomembna dejavnost društva je **druženje na izletih**. Od ustanovitve društva pa do danes smo organizirali 83 izletov. Večina izletov je bila po Sloveniji. Odpravili pa smo se tudi v Italijo, Avstrijo, Albanijo in države, ki so nastale na področju bivše Jugoslavije. Vsem članom, ki so pripravili scenarije za te izlete se iskreno zahvaljujem.

V letu 1997 so se člani društva prvič zavrteli na Slonovem parketu, prvič tudi z ansamblom »ŠOK«. Prednovoletno druženje v Hotelu Slon je doživelo še 8 ponovitev. Na drugih lokacijah so se prednovoletna druženja obdržala do danes.

Bogata je tudi dejavnost društva na drugih področjih. Ni možno vsega povedati v tem govoru. Morda bodo v prihodnosti finančna sredstva društva omogočila popis tudi tega dela zgodovine društva.

Kljub temu naj omenim nekaj podrobnosti delovanja društva.

17. februarja 1999 sta predsednik društva Igor Gruden in član društva, pisatelj Jože Hudeček, izročila Muzeju Hansa Christiana Andersena vse prevode knjig Andersena v slovenščino, ki jih v muzeju do takrat še ni bilo.

Z odprtjem Veleposlaništva Kraljevine Danske v Ljubljani leta 2000 se je okrepilo sodelovanje društva pri gostovanjih slovenskih kulturnih in športnih skupin na Danskem in danskih v Sloveniji. Že v letu 2001 je prišla na obisk v Slovenijo danska kraljica Margareta. Društvo se je zelo angažiralo tudi pri promociji Danske nacionalne gimnastične skupine, ki je nastopila v Športni dvorani Tivoli. Danski telovadci so nastopili v Sloveniji še dvakrat.

Z danskim veleposlaništvom je društvo tesno sodelovalo v obdobju, ko sta bila na ambasadi veleposlanik Kraljevine Danske v Sloveniji gospod Lars Møller, konzul pa gospod Jorn Andersen. Bila sta velika prijatelja, sodelavca in dragocena svetovalca društvu. Zaradi tega so ju člani društva na 10. občnem zboru leta 2005 proglasili za častna člana našega društva. Od njiju smo se poslovili na pikniku v Zelšah 17. 6. 2006.

Delo društva in njegovega predsednika je cenila predvsem danska stran, saj je danska kraljica leta 2003 odlikovala predsednika Igorja Grudna z drugim najvišjim kraljevskim odlikovanjem.

Tudi z našim veleposlaništvom v Københavenu naše društvo dobro sodeluje. Veleposlaništvo pomaga pri pripravi različnih programov. Prijazno sprejema razne skupine, ki obiskujejo Dansko. V lepem spominu ostanejo obiski dijakom, ki v okviru programa »Danska od blizu« obiščejo tudi naše veleposlaništvo na Danskem. Skupaj z našim veleposlaništvom smo 9. septembra 2011 organizirali slovenski večer za Slovence, ki živijo na Danskem. Prireditev je bila posvečena 20. obletnici samostojne Slovenije. Naslednje leto smo slovenski večer v Københavenu posvetili Tonetu Pavčku, pesniku in prevajalcu ter kandidatu za Andersenovo nagrado.

Kako deluje društvo danes?

Po letu 2007 so zamrli nekateri projekti, ki jih je vodil Igor Gruden. Ostale pa so vezi z Dansko. Na Askov Højskole so prenočevali tako dijaki kot člani društva na potepanju po Danskem. Gostoljubna Morsø Gymnasium iz Nykobinga in njen ravnatelj Kurt Sonne Thomsen, ter profesorji Ole Johansen, Christian Ole Pallesen in Denis Møller so nas vedno lepo sprejeli. Ta gimnazija je sprejela dijake na vseslovenski srednješolski ekskurziji več kot 10 krat. Naše dijake Danci prijazno sprejmejo na svoje domove. Enak sprejem doživljamo na Mednarodni ljudski šoli v Helsingøru, kjer nas prijazno sprejme ravnatelj Søren Launbjerg. Prijazno nas vsako leto sprejmeta profesor Leif Folke Sørensen in profesorica Brigitte Brandt v Roskildu. Himmelev Gimnasium iz Roskilda pa že več kot 10 let sodeluje z Gimnazijo Škofja Loka.

Društvo vsako leto v januarju organizira pohod v Dražgoše v spomin na Igorja Grudna, prvega predsednika društva

Organizirali smo 42 izletov za naše člane.

Dvakrat smo z društvom nastopili na Študentski areni v Ljubljani.

Društvo pogosto pomaga našim študentom, ki odhajajo na študij na Dansko. Pomagamo pri gostovanjih naših kulturnih in športnih skupin na Danskem ali danskih v Sloveniji.

Kako naprej?

Problem ekskurzije dijakov na Dansko sem že omenil.

V prihodnosti naj bi nam vseeno uspelo organizirati izlet na Dansko za naše člane.

Že Igorjeva želja je bila, da bi s primernim programom povezal vse dijake, ki so se udeležili »Danske od blizu«. Pokazalo se je, da je to težko izvedljivo. Ugotavljamo pa, da je prijateljstvo med udeleženci ekskurzije na Dansko ostalo, saj se nekateri po več letih zopet srečajo.

Tudi ideja, da bi se povezali študentje, ki so študirali na katerikoli Ljudski šoli na Danskem je težko izvedljiva. Morda bi ti študenti pomagali pri realizaciji projekta »ustanoviti podobno Ljudsko šolo v Sloveniji«.

Še vedno se bomo družili na izletih in drugih srečanjih.

Želim vam prijeten večer.

Ljubljana, 21. novembra 2015

France Benedik
predsednik društva